Ч. 140 (10.817). Львів, неділя 27. червня 1926. Pocztowa oprata zapłacono ryczałtem. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сойм приняв буджетову провізорію.

Ратай маршалком сойму.

Варшава, 25. червня 1926.

На початку засідання віцемарш. сойму Дашинський подав до відома, що уряд бере назад цілу низку ухвал, внесених попередніми урядами, після чого палата приступила до вибору свого маршалка. Вислід першого голосування був такий: віддано гол. 318, неважних голосів 10, важних 308, абсолютна більшість 155. Одержали: Ратай 148, Гломбінський 125, Домбський 25, Тарашкевич 8, Тугут 2, розстріленних голосів 2. Зараз п сля того зачалося друге голосування, в якому віддано 339 голосів, з того важних 333. Отже абсолютна більшість 267. Одержали: Ратай 163, Гломбінський 178, Домбський 30, Тарашкевич 20, Тугут 2. В третьому голосуванні віддано картки тільки на 2 кандидатів. Одержали: Ратай 176, Гломбінський 128, неважних 31. Таким чином маршалком сойму став Матій Ратай, який вибір приняв.

Після того відіслано до комісії в першому читанні проєкт новелі до закону про акад. школи, а також проєкт закону про нечесну конкуренцію.

З черги пос. Косцялковський (Кл. Праці) приступив до реферування проєкту закону про доповнення буджетової провізорії на час від 1. травня до 30. червня 1926 р. і на час від 1. липня до 30. вересня ц. р. Референт заявив, що тепершня буджетова провізорія має постанови, які вимагають точного перестерігання границі місячних буджетів. У ній є також уповажнення для міністра скарбу установити надзвичайний часовий додаток до публичних данин з метою запевнити budж. рівновагу.

Після того зголосив свою заяву щойно вибраний маршалок Ратай.

Після пос. Вісліцького (Жид. Клюб) промовляв пос. Квятковський (ХД.). Він критично ставиться до проєкту підвищення податків на 10 проц. Причиною лихого господарського стану Польщі те, що досі уряд охороняв промисл готових фабрикатів, а господарське життя Польщі основується в значній части на хліборобстві, копальнях, хліборобському промислі і промислі півфабрикатів. Партія бесідника голосуватиме за провізорією, як держ. конечністю, але застерігається проти виводів мін. скарбу. Пос. Рогущак (НПР.) голосуватиме за провізорією як держ. конечністю. Липацевич каже, що Визволєнє голосуватиме за провізорією з деякими поправками. Одначе його партія не має повного довіря до уряду, а міністрам, котрі не зміряють до направи, не признасть довіря. Пос. Поточек (Пяст) заявляє, що „Пяст“ признав доконані факти, щоби не прийшло до домашньої війни і щоби не прийшли до голосу переворотові елементи. Партія голосуватиме за провізорією, як держ. конечністю. Пос. Восвудзкий (нез. хл. партія) атакував гостро марш. Пілсудського, що завів у надіях широкі селянські маси. Пос. Морачевський (ППС.) каже, що положення вимагає, щоби населення заявилося; для цього одиноким конст. шляхом є розвязання сойму і розписання виборів. ППС. домагається того енергічно й рішуче. Пос. Домбський (Хл. Стор.) заявляє, що тому, що марш. Пілсудський є мін. війни, клюб бесідника відноситься прихильно до уряду, але дивує його, що уряд прем. Бартля хоче продовжати істнування того сойму. Дальше промовляли пос. Козицький (Український Кл.), Тарашкевич (Білоруська Громада), Прилуцький (Жид). Всі, за виімком Прилуцького, заявилися проти провізорії. На цьому закінчилась загальна дискусія й приступлено до подрібної дискусії, в якій промовляли: посол Васильчук (Український Клюб) і пос. Гартгляс (Жид. Клюб). Після кінцевої промови референта приступлено до голосування, у висліді якого принято цілу буджетову провізорію в урядовій стилізації без ніяких змін у другому і третьому читанні великою більшістю. Всі поправки відкинуто. Посол Хруцький (Український Клюб) інтервеніював у справі внесень про розвязання сойму. Маршалок відповів, що над тою справою радитиме на слід. тиждень конвент сеніорів. Слідуюче засідання визначено на 1. липня.

Що буде з самоврядуванням?

Мін. Млодзяновський повідомив пос. Путека, голову адміністраційної комісії, що він рішився взяти назад всі проєкти самоврядних законів до сойму. Причина ця, що ці проєкти перещеплено живцем з німецького законодавства на польський терен і в них не узгляднено територіяльних питоменностей Польщі (знаємо, що це значить! — прим. Ред.). Міністер не хотів би рухати дотеперішніх самоврядних органів, натомість бажав би перевести вибори до самоврядних тіл, бо це конечне. Вибори відбулисяб на основі дотеперішніх законів, а там, де ці закони перестарілі, наприм. в „Малопольщі“, уряд змінив би їх по якомусь часі декретами.

Залеський — міністр закорд. справ.

Президент держави підписав на внесення прем. Бартля номінацію А. Залеського на міністра закордонних справ.

Біржа.

Гроші.

Курс Банку Польського й офіціяльний варшавської біржі незмінений, зате в приватних оборотах долар знову впав; у Варшаві оферували долари по 10·12. На львівській приватній біржі доляри почали курсом 10·16 і постепенно обнизились до 10·08. Канадійський долар 9·95—9·97.

Збіжжа.

Наслідком збільшеної подачі при недостачі попиту ціни на загал падуть. Зацікавлення лише ячменем і вівсом, головно пошукують жовтого лубіну для експорту. Тенденція знижкова. Настрій млавий. Пшениця червона 42·50—43·50, пшениця біла 45·50—46·50, жито 27—28, ячмінь 28·50 до 29·50 овес 33—34.

Після ганебного вбивства.

Пишуть нам з Парижа:

Факт трагічної смерти С. Петлюри викликав серед української еміграції у Франції великий сум, а разом з тим великий підем національно-патріотичного почуття. Це треба сказати особливо про еміграцію з Придніпрянщини. Смерть Петлюри викликала переворот в думках навіть у тих Придніпрянців, що до того часу стояли з боку або ставилися вороже до особи й акції пок. Петлюри. Так напр. генерали Шаповал та Удовиченко не тільки брали участь у похоронах, але виступали навіть з промовами на жалібній Академії. Так само слідно деяку зміну у відношенні українських соц. демократів, які ставилися досі негативно до політики Петлюри і його окруження.

В Парижі відбулося засідання членів ради міністрів У. Н. Р., на якому поручено п. Андрієві Лівицькому виконувати обовязки заступника голови Директорії і головного отамана військ У. Н. Р., що передбачено законом з 12. листопада 1920 р. Про це в найближчому часі вийде відповідна деклярація до громадянства.

Жінка пок. Петлюри Ольга й донька Леся після великої втрати дуже прибиті. Обоє виїхали на село, де в іншому окруженні повинні прийти до себе.

Вкінці подаю, що катафальк пок. отамана, прикрашений чорним оксамітом з гафтованими золотом національними гербами України, взяло місто Париж до свого національного музею на память.

Постанови українського студентства в Кракові.

Краків, 22. червня 1926.

Виділ Т-ва „Українська Студентська Громада“ в Кракові просить Хв. Редакцію помістити отсі резолюції:

„Українська студентська молодь краківського університету, зібрана на дискусійних зборах дня 20. червня ц. р., протестує проти нахабних нападів жидівської преси, яка з приводу смерти бл. п. отамана Симона Петлюри підняла варварський наступ на визвольні змагання українського народу.

Безпідставні напади жидівського елементу, що в переважній своїй скількости живе від віків на наших землях і від віків був знаряддям в руках ворогів у поборюванні визвольних змагань нашого народу, мусять викликати належний спротив.

Українська академічна молодь краківського університету звертає увагу компетентним жидівським чинникам, що оклеветування народу, на якого совісти не тяжить ніякий жидівський погром — грозить необчислимими наслідками в дальшому співжитті обох народів“.

Поминки в Братиславі.

Братислава, 21. червня 1926.

І столиця Словаччини відгукнулася на ганебне вбивство пок. отам. Петлюри. Українська еміграція з Придніпрянщини й Галичини вибрала окремий комітет, що занявся уладженням панахиди. Панахида відбулася зараз в неділю після довершеного убивства в каплиці теольогічного факультету тутешнього університету. До неї станув православний священик, співав хор емігрантів. На панахиді була буквально вся тутешня українська кольонія, разом понад 200 душ, щоб віддати поклін памяти борця за незалежність народу. Ці поминки споїли ще тісніше українських скитальців з обох боків Збруча, що їх доля загнала аж до Братислави. Сама панахида трогала за серце, багато людей ревно плакало. „Вічну память“ проспівано на вводішках.

В агонії.

Львів, 27. червня 1926.

І ще раз зібрався польський сойм, зібрався після страшної крізи, зібрався свідомий зневаги, свідомий смертельного удару, який завдав йому виконавець травневого перевороту, зібрався з ласки крівавого лікаря від абстрактної моралі в політиці.

Перебувши щасливо, в затишу тіни всі дотеперішні бурі, зібрався немічний ще й тому, щоби покрити, щоб акцептувати все те, що сталося завдяки силі, а всупереч законові. Чи міг теперішній сойм оборонити закон, чи міг він піти на боротьбу в оборон закону, коли вся історія його істнування від 1922 р. по нинішній день зазначилася саме творенням законодатного хаосу, творенням протиконституційних законів, словом — підготовлюванням бази для беззаконня, для анархії?

Пригадаймо собі от хоч би закон з 26. вересня 1922 р., який приняв ще попередній сойм і порівнаймо його зі законами теперішнього сойму про мову, про шкільний плебісцит з липня 1924 р., а побачимо, яка суперечність, яке беззаконня, яке легковаження свого авторітету і законодатних функцій вселилися в нього, та на які бездорожжа він зійшов.

Не хочемо наводити инших подвигів того сойму, не хочемо розгортати цілої панорами неповажної і негідної законодатної праці тої установи, бо була це радше діточа забавка, гра у піжмурки. Конаючий нині сойм належав до того роду законодатних унікатів, що могли робити нині чорне з того, про що вчора рішали, що воно біле.

Ця гра і забава відбувається в ньому і нині, дарма, що опанувала його безповоротно смертельна агонія. Виявляється, що внесеного урядом проєкту конституції не приняла без застережень ніяка соймова група. Висунув окремий проєкт зміни конституції „Пяст“, заповів свій проєкт „Звьонзек Людово Народови“, заявився проти урядових змін клюб ППС. виступило проти ухвалювання конституційних змін теперішнім соймом і „Визволєнє“. „Визволєнє“ поставило справу чи не найдошільніше, бо коли той сойм виявив себе нездатним до якоїнебудь творчої праці, то невже він стане на висоті свого завдання, невже переросте сам себе і піднесеться до того, щоби безпристрасно і корисно для держави вирішити справу такої ваги, як основна зміна конституції, що є підставою державного істнування Польщі?

Все минуле того сойму доказує що теперішній сойм з тою важною проблємою не справиться, він її не переможе. А тому найдошільніше булоб, як би сойм відмовився від того важкого завдання та передав його своєму наслідникові. Та цього напевно не буде. До того не допустить правиця з „Пястом“, що бажають за всяку ціну ще при допомозі теперішнього скомпромітованого сойму провести потрібну для них виборчу ординацію. Ця справа ще не прийшла на порядок соймових нарад, але вона прийде напевно і щойно тоді станемо свідками кульмінаційного пункту компромітації польської демократії.

В даному випадку маємо на ува-

тійного життя, 6) Ів. Франко: На полонині (фейл.), 7) Після вбивства отам. Петлюри. 8) Допомога голодним. 9) Криваві події в Острілції. 10) З. П.: Заморські гаразди. Як живеться еміґрантам в Сан Павльо? 11) Модест Левицький: Лист з Бразилії. 12) Голодівки політичних вязнів. 13) Великий політичний процес. 14) Що чувати у світі?, 15) Новинки. 16) Арештування на Волині. 17) Господарські ради. 18) Нові книжки і видання. 19) Дописи з краю. 20) Оголошення. — „Свобода" заслуговує на найбільше поширення в нашому краю і цим повинні занятися всі тямучі українські громадяне. Передплата до кінця року тільки 4·40 зол. Замовляти на адресу: „Свобода". Львів, Ринок 10. II. пов.

— В справі 4-тижневих теоретичних курсів на челядників подаю до відома, що курси ці для термінаторів і для термінаторок можуть відбутися в першій половині липня 1926, оскільки зголоситься негайно до Реміснячої Палати у Львові при площі Стрілецькій відповідне число ремісничих учеників, згл. учениць. Курси ці заступають відбуту науку в кількалітній фахово-доповняючій вечірній школі. Користати з тих курсів можуть ці кандидати (-ки) на челядників з львівського воєвідства, що покінчили (або вже кінчать) практичну науку в майстрів, а з причин, від них незалежних, не могли ходити й покінчити фахово-доповняючої вечірної школи. — Танчаковський Иосиф, реф. пром. шкіл УПТ. 1—2

— Дейнека Іван, корінний склеп, Львів Руська 1., продає гуртовно пасту Елеґант по цінах фабричних. 1992 3-5

З судової салі.

За приналежність до Української Військової Орґанізації.

Львів, 25. червня 1926.

Додатково до вчорашнього звіту з розправи подаємо внески двох других оборонців: д-ра М. Волошина і д-ра Ст. Шухевича.

Д-р М. Волошин ставить внесок на покликання в імени обв. Медведя: Кузишина з Сянока, Заплатинського, Ярощака зі Самбора, Лещишина з Хирова, — на обставину нелюдського побиття обвинуваченого в часі поліційного слідства в Стрию. Медвідь показував їм рани і синці по всьому тілі.

Це саме докажуть і акти з розправи проти Стефанова, якого так само як і Медведя побив агент Стецула Казімєрж.

На цю саму обставину вносить покликати: Фелькерову і Степ. Медведя з Долини, перед якими розказував пос. Лєськевіч, що Медведя в Стрию сильно побили і він вже зачинає признаватися.

Дальші внески ідуть у тому напрямі, що поліція не давала Медведеві знайти заробіток. Де тільки він найшов працю, там його зараз поліція викидала, чи там казала викинути. На цю обставину оборонець вносить покликати: Мельниковича, Ґелина, Гадзіка і Ю. Карабіневича.

Крім цього вносить відчитати статтю з „Громадського Голосу" про надужиття поліції, де є згадка про переслідування поліцією Медведя і на переслухання адвоката д-ра Дереша, перед яким Медвідь жалувався на ці переслідування.

Відносно обв. Олиньского вносить на переслухання як свідка: Івана Костенюка, Иосифа Олиньского і Івана Олиньского на обставину доказу про побиття Олиньского поліцією. Дальше Василя Олиньского, учня в Яворові, на обставину, що брат його був 27. III. 1926 р. около 7 год. вечером дома і нікуди не виходив, а це на доказ невинности його в нападі на львівську почту, від якої до його помешкання є добрих 25 мінут ходу. На цю послідну обставину вносить зробити льокальну візію. Що до алібі Олиньского то й це є ще доказ і в нотатці львівської „Хвилі", яка подає, що „пр державний студент Олиньский випущений на волю, бо виказав своє алібі".

Щодо підозріння в шпіонажі Ол. то це, що йому закидається, є подане до загального відома в „Слові Поль." з дня II. VI. 1926 і вносить на його відчитання.

Відносно до обв. Ковалиська вносить оборонець: переслухати п. Грещака, урядовця „Сокола-Батька", який посвідчить, що обвинувачений був у часі нападу на львівську почту в „Соколі" на вправах.

Внески д-ра Шухевича. В імени обв. Дубаневича вносить на відчитання протоколів і актів Прокуратури з Рівного, Замостя, Лодзі, де суд ствердже, що вимушувано зізнання. Дубаневича також тяжко побито і вимушувано від нього зізнання.

Дальше вносить на переслухання Н. Бера на обставину, що він бачив безпосередно по переслуханні у Дубаневича сліди звірського знущання.

Свідок Конкольник зізнав, що бачив і пізнав Дубаневича на 120 кроків.

Оборонець вносить зробити льокальну візію і лікарські оглядини п. Конкольника, який як старець міг зле бачити.

Що до обв. Шумського то оборонець ставить внесок віднестися до органів безпеки в Дрогобичі і Стрию на доказ, що його ніхто ніколи не слідив.

Відносне обв. Стефанишина вносить покликати на свідків: Козланюка, Квасинюю і Добущака на обставину, що обвинувачений зовсім не скривався, а розправа проти нього, яка відбулася, виказала його повну невинність.

Після репліки прокуратора і відповідей на репліку оборонців трибунал відмовив майже на всі внески оборони. Допустив на переслухання тільки кількох маловажних свідків, які нічого не додали, окрім брата обв. Олиньского, який, хоч міг відмовитися від зізнань, зізнавав нехотячи на шкоду обвинуваченого.

Додатковий внесок д-ра Ганкевича, щоби покликати марш. Пілсудського на свідка — трибунал відкинув. Оборонець мав хіба ту сатисфакцію, що доказав прокураторові незнання революц. літератури. Іменно прок. Гіртлєр впевняв, що польські боївки ніколи не послугувалися витрихами і сверлами. На це оборонець зацитував брошурку теперішнього посла Слєдзінського, який подає, як тими приладами орудувати. Прокуратор, який звичайно при слуханні чогось немилого (зізнання що до побоїв на поліції) читає ґазету або виходить на коридор, тим разом не мав часу ні на одно ні на друге і мусів гірку пігулку проковтнути.

Як ми вже згадували, трибунал майже всі внески відкинув і після замкнення доказового слідства поставив суддям присяжним трицять шість питань у напрямі державної зради, грабіжі, шпіонажі і як додаткове питання в напрямі убийства.

Розправа дня 25. VI. 1926 почалася промовою прокуратора.

На вступі своєї промови розправляється пр. Гірлєр з політичними мотивами і підкладом вчинків обвинувачених та політичними доказами оборони. Не маючи змоги опрокинути ідейних мотивів, він усякими способами старається їх зменчити і їздить далі на старім своїм коники: „si duo faciunt idem non est idem", пересідаючи час до часу на старопольську кляч: „to co innego". Та відомий ораторський темперамент п. Гіртлєра поносить його і він зі сльозами на очах пригадує страшної памяти небіжку З. О. У. Н. Р. Отже: Косачів, табор нечуваних і вирафінованих знущань над польськими вязнями. Польща не має подібної плями на собі не тільки тепер, але навіть у середновіччу (Берестє, Пикуличі чи Домбє для пана прок. теж „co innego" і справедливо, бо слідство виказало, що в Косачеві гинули люде тільки від зарази). Подавши ще кілька доказів про забиття полоненого і про якісь виколювані очі в Борщовичах, п. прокуратор успокоюється і вспокоює лаву присяжних. — Все те подав він не на те, щоби впливати на суддів і їх рішення, а просто з потреби серця. І тут його промова набирає лірично-батьківського тону. Говорить про материнські почування, про душу молодого юнака, про його пориви й зневіру.

Але... суд є судом, а прокуратор прокуратором. Так як російський царський суд був би засудив і засуджував польських терористів, так і суд річипосполитої мусить їх засудити. (Цього порівнання не треба було, на мою думку робити, бо воно не приносить чести демократичній республиці).

Год. 1. в полудне промова тріває далі. По полудні ймовірно скінчить прокуратор, а зачнуться промови оборонців.

Зі спорту.

На закінчення передвакаційного спортового сезону улаштовує Український Спортовий Союз на площі „Сокола-Батька" в суботу (26.) і в неділю (27.) ц. м. змагання в кошиковому та копаному мячі. Теперішня дуже добра форма наших як жіночих (кошиковий мяч), так і мужеських (копаний мяч) дружин і ріжноманітна програма повинні стягнути на площу „Сокола-Батька" все українське громадянство города Льва, яке приглядаючись в обох днях гарній грі, переживатиме багато спортової емоції. На змагання в копаному мячі приїздить Український Студ. Спортовий Кружок із Кракова, який змагається в суботу з Україною І., а в неділю з українським теам-ом Львова.

Порядок змагань: субота (26.), год. 4-та попол.: 1) Кошиковий мяч, 2) У. С. С. К. (Краків)—Україна І. — Неділя (27.), год. 3-тя попол. 1) Сокіл IV.—Україна II., 2) Кошиковий мяч, 3) У. С. С. К. (Краків)—Львів. Ціна білєтів зол. 2·—, 1·—, для молоді 0·50.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

З листів до Редакції.

ВП. Пане Редакторе!

У звіті з нарад Ширшого Комітету У. Н. Д. О., поміщенім у свій час у „Ділі" написано, немовто я у своїх увагах відносно проєкту партійної програми заявився за викупом обшарницької землі. Тимчасом я сказав, що відносини в Галичині і взагалі на західно-українських землях вимагають віддачі поміщицької землі в руки селянства без викупу.

З високим поважанням
Стефан Витвицький.

ОПОВІСТКИ.

Реколекції для пань з провінції (жінок священиків і учительок) відбудуться у Львові в днях 3., 4. і 5. липня в монастирі СС. Василіянок вул. Потоцького 95. Мешкання, харч — денно 4 зол. Проситься привезти кошик, простирало і подушку. — *Ігуменя СС. Василіянок.* 1909 3—3

Вписи до хлопячої 5-ти кл. школи ім. Т. Шевченка у Львові (вул. Мохнацького 12) відбудуться дня 28, 29 і 30 червня рано від 10—12 і по полудни від 3—6. При вписах предложити останнє шкільне свідоцтво, евентуально метрику хрещення і щеплення віспи. Вступні іспити дня 28 і 29 червня. — Управа школи. 2006 2—2

Вписи до дівочої школи вправ при III. Держ. учит. Сем. відбудуться в днях 28, 29 і 30 червня 1926 від 9—12 рано і від 4—6 пополудни в льокалі школи при вул. Сикстуській (Духов. Сем.). 2005 2—2

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10

жовтня 1851. передав його львівським Українцям у посідання.

Щоби цю мету здійснити, заки згадана інституція повстане, утворити тимчасову Адміністраційну Комісію під проводом оо: Михайла Куземського, Иосифа Кульчицького та Івана Трешаковського, з осідком у Львові, а їх завданнєм було завідувати предметом даровизни та збирати добровільні датки у Львові та по всій Галичині на будову українського „Народнього Дому" на цьому ґрунті.

За гроші зібрані цим шляхом через українське населення у Львові та в краю, не виключаючи Буковини та Підкарпатської України, заходами цеї комісії вибудували на протязі двох літ нинішну трьохповерхову будівлю звану „Народнім Домом" при вул. Вірменській і Рутовського, а далі, з доходів цього дому та з нової добровільної жертвенности львівських і краєвих Українців забудували трьохповерховими домами весь ґрунт від вулиці Вірменської, Краківської та Корняктів і таким робом значно побільшили майно „Народнього Дому". Цей новоутворений „Народній Дім" був ще довгі роки неуконституованим фондом, не мав правної особи як представника власности цього національного майна українського населення і цей дарований ґрунт був записаний у львівській табулі як власність бувш. австрійського „Студієнфонду". Тому, щоби такий стан довести до ладу і надати йому дефінітивну форму новоутвореного фонду, який у дійсности вже істнував і щоби вписати його як власника, о. Йосиф Кульчицький, Василь Ковальський і о. Онуфрій Лепкий оснували Т-во „Руський Інститут Народний Дім" у Львові, який мав перебрати на себе, крім управи, все майно інституції.

Це Товариство, склавши в 1869 р. фондаційний статут, предложило його бувш. галицькому Намісництву до затвердження, ся пак: до відома, а Намісництво принявши це повідомлення, застереглось, що цим статутом не вільно нарушити майна українського львівського населення, п і д ч е р к у ю ч и т и м с а м и м, що в л а с н и к о м ц ь о г о ф о н д у є у к р а ї н с ь к е л ь в і в с ь к е н а с е л е н н я.

Головна Управа цього Т-ва продовжувала будову другої церкви в середмістю у Львові на давній „академічній" площі, дарованій Українцям і з доходів „Народнього Дому" та дальшої жертвенности львівського та краєвого українського населення цю будову скінчила в 1906 р. Коли австрійський уряд регулював міську табулю в 1880 р., виявилось, що даровааний Українцям бувший „академічний" ґрунт був усе ще вписаний на австрійський „Студієнфонд" як на власника, а не на „фонд", тому як власники цього ґрунту зголосились тоді аж три кандидати, а саме: 1) Інститут „Народнього Дому" у Львові, 2) Українське населення Львова в особі уповноваженої ним національної репрезентації і 3) Громада міста Львова в імени львівської Руси. В наслідок цього неуконституованого фонду повстали адміністраційні та судові процеси, які тривали 20 років (1893—1912), а їх процесові акти находяться у львівськім цивільнім окружнім суді і ген. Прокураторії у Львові.

Врешті австрійський адміністраційний Трибунал рішив, що власником „Народнього Дому" є фонд „Народнього Дому" себто укрінське населення Львова, а не Товариство „Руський Інститут „Народній Дім".

Отже фонд „Народнього Дому" як такий істнує фактично від 1849 р. до цього часу, одначе йому бракує статуту і фондаційної управи як представника фонду, бо австрійський уряд аж до хвилини свого істнування в Східній Галичині не згодився на передачу фондаційного майна в користь Т-ва „Руський Інститут „Народнього Дому" у Львові і аж до вибуху світової війни, до 1914 р., тільки потурав управі цього Товариства над усією інституцією. З менту вибуху світової війни, австрійський уряд розвязав усе Товариство „Руський Інститут Народнього Дому" у Львові, а для управи майном Т-ва приназначив суд. комісаря як куратора, додаючи йому Прибічну Раду з дорадчим голосом.

Після упадку Австрії польський уряд ідучи її слідами, призначив куратором і урядовим комісарем майна „Народнього Дому" згаданого розвязаного Товариства, якого це майно не було, Яна Сас-Лісковацького, а після його звільнення в 1925 Льва Черкавського, бувш. міністерського урядовця, який аж до цього часу виконує свій уряд разом з доданою йому прибічною Радою. Дарма, що краєвий цивільний Суд у Львові своїм присудом у 1912 р. без ніяких сумнівів означив фактичний стан приналежности згаданого фонду, заходи перед австрійським урядом у справі фондаційного статуту, а пізнше в справі передачі Управи в покликані руки, згідно зі статутом і рішенням адміністраційного Трибуналу у Львові, себто в руки Управи шляхом вибору — не мали наслідків. Австрійський уряд видко не хотів згодитись на те, щоби в Управі засідали разом представники москвофілів і Українців і не хотів займати виразного становища у важній їх ворожнечі аж до хвилини свого кінця.

(Докінчення буде.)

По широкому світі.

У Франції очікують з нетерплячкою нової фінансової програми нового міністра Кайо, який дасть її щойно за кілька днів. Кайо зможе врятувати поганий державний бюджет лише незвичайно суворими, виїмковими законами. Його минулорічний упадок у кабінеті Пенлеве був наслідком загального спротиву проти таких засобів. Кайо — безумовний германофіл, а його особа дасть привід до гострих партійних суперечок у парляменті.

Англійський парлямент приняв проєкт закону про реорґанізацію вуглевого промислу. Представник вуглекопів промовляв проти нього. Вуглекопи думають над засобами, щоби припинити привіз чужого вугілля до Англії.

У Москві населення демонструвало проти англійського уряду і повибивало шиби в англійських бюрах.

На підмогу англ. вуглекопам на території СРСР. збирають далі гроші.

У Португалії: революційні настрої не втихомирились; проголошено загальний стан облоги.

В Анґорі почався процес проти змовників на життя Кемаля баші. Всі посли та члени т. зв. „поступової" партії арештовані.

Фабрики Круппа в Ессені обявили, що з 1. листопада звільняють 3000 робітників (30 прц. усіх) внаслідок економічної кризи.

НОВИНКИ.

— **Щоби баламуцтво не ширилося...** У відповідь на статтю „Ради" п. з. „Іще з приводу програми УНДО." подаємо до публичного відома осьщо: Президія Обєднання ще перед засіданням Центрального Комітету з 12. червня ц. р., на якому ухвалено резолюцію в справі „Ради" (див. „Діло" з 17/6 ц. р.), звернулася до членів Центрального Комітету Трудової Партії, з якими дехто з громадянства лучив видавання „Ради", з відповідним запитом. Відповіли (устно або письменно :) д-р Із. Голубович, д-р Ст. Біляк, д-р Ол. Марітчак, о. прал. Л. Куницький, О. Черкавський, М. Струтинський, д-р В. Загайкевич, Ів. Лішинський, а крім них през. д-р К. Левицький. Всі вони заявили, що не беруть відповідальности за напрям „Ради" в останніх часах і що не мають на неї ніякого впливу. — П р е з и д і я УНДО.

— **Особисті вісти.** Вчора виїхали зі Львова до Праги на міжнародній бібліотекарський зїзд голова „Просвіти", проф. М. Галущинський і відомий бібліограф п. Іван Калинович. Від книгарських кол виїхала п. Кл. Панкевичева. — До нашої редакції завитав сьогодня Вп. професор д-р О. Колесса, що затримався хвилево у Львові в переїзді до Праги. Достойний гість вертає з Варшави, де брав участь у міжнародньому зїзді для інтелектуальної співпраці націй. З нагоди побуту поділився Вп. професор з нами своїми вражіннями з конґресу.

— **Львівські робітники Франкові.** Товариство „Робітнича Громада" у Львові уладжує в неділю, дня 27. ц. м. в салі Т-ва друкарів „Огнище", при вул. Пекарській 18, І. пов. С в я т о ч н и й Р а н о к в честь Ів. Франка. Початок о год. 12 в полудне.

— **Українці-ветеринарі в Брні.** У високій ветеринарійній школі в

Відгуки дня.

З моєї приватної переписки.

Моя розсіяність раз у раз робить мені ріжні-preріжні збитки. В останніх часах дійшло до того, що я написані листи цілими місяцями ношу по кишенях, або й гублю, як недавно один косівський патріот згубив лісту війтів, які мали піти в дубину.

Вчора шукаючи надармо по кишенях за грішми на заплату довгу, знайшов я знову один невисланий лист. Він був писаний до оперового співака Михайла Голинського і пролежав у мене яких два тижні. Саме стільки, скільки треба музичному критикові, щоби не написати рецензії, а літературному, щоби непрочитати книжку критиковану.

Висилати цей лист уже за пізно і тому подаю його тут з деякими дописками.

„Дорогий Михайле!

Під вражінням чарівних хвиль, які я пережив підчас Твоїх виступів у Львові, хапаю за перо, щоб Тобі подякувати зі щирої душі. Роблю це тим більше радо, що знаючи так добре своїх людей як і Ти, не сподівався так швидко рецензії про Твої виступи..

„— „Аїда", Кармен" і „Тоска" — це були три великі пири для слуху людей, що відчувають музику також і серцем. З приємністю читав я зараз на другий день по всіх польських часописах похвальні оди на честь Твого голосу і бачив що Краса ще потрафить деколи пробити проміннями мряки шовінізму і нетерпимости.

Наш вужчий гурток мав велику охоту звеличати якось Тебе, але не склалося. Останнього дня ми готувалися уладити Тобі комерс з традиційним омлетом..."

(З тим омлетом була така історія: Один з наших співаків, запрошений до одного нашого міста на концерт, удостоївся від місцевих мельоманів комерсу в свою честь. Комерс уладжено під девізою: „Jedrt Hasich", себто так, що учасники наїлися омлетів і попили вина, а співак заплатив рахунок. Ця подія історична і напевно знайдеться в „Історії Української Музики" як хтось колись таку напише).

—„Одначе Ти швидко виїхав і ми втратили таку гарну і таку добру нагоду.

Та Ти не попадай у розпуку!

Як тільки ще коли попадеш у наше музолюбне місто, ми покваплмося вже з комерсом. А за це Ти нам проспіваєш арію з „Кармен" про квітку, або щось із останньої дії „Аїди"..

Так само буде і з рецензіями в наших часописах. Ми народ добрий і як хтось вибється між чужими, а без нашої помочі, то тоді і серед своїх проломляться леди.

Здоровлю Тебе щиро

Іолактіон Чінка."

Брні, Чехословаччина, були дня 19. VI. 1926 промовані на докторів ветеринарної медицини товариші ветеринарі лікарі: Базар Антін з Настасова пов. Тернопіль, Будник Дмитро з Тростянця пов. Долина, Ґлюз Омелян з Вишатич пов. Перемишль та Васьківський Андрій з Волиці-Іодко пов. Староконстантинів, Україна. В імени промованих подякував чехословацькому урядові, професорському зборові та чехословацькому народові за всі добродійства, виявлені українським студентам-еміґрантам за весь час побуту в ЧСР. тов. д-р Базар. — В шкільнім році 1925/26 осягнуло в тутешній школі 10 Українців дипльоми ветеринарних лікарів (9 з Галичини, 1 з Вел. України). Під теперішню пору студіює ще в тутешній школі 26 Українців (8 абсольвентів, решта переважно 4-ий річник), з того: 23 з Західної України, 1 з Вел. України, 1 з Білорусі та 1 із Закарпатської України. Всі Українці студенти ветеринарної медицини, згуртовані в Товаристві українських ветеринарних медиків у Брні. Хто бажав би якихнебудь інформацій про студії у високій ветеринарній школі в Брні, ЧСР., нехай звертається до Товариства українських ветеринарних медиків на адресу голови Т-ва: Olševskyj Aleksander, abs. v. vet. med., Brno, Pražska 67, CSR.

— **Поліційна самоволя.** Від довшого часу продає на вул. Руській українські часописи безробітний Олекса Дячок. Аж учора якомусь поліцаєві не припало до вподоби те, що люде купують українську пресу і він забрав Дячкові всі ґазети, заявляючи, що при продажі ґазет повстає натовп (чуєте? так буцім-то населення розхапує часописи, які годинами ждуть на читачів!) і цим Дячок спиняє рух на Ринку. Це перший арґумент. А другий: що більше українських ґазет не буде продавати, бо не має промислової карти. Цікаво, чи всі ці малолітні „яндруси", що бігають по вулицях і продають польські ґазети, мають промислову карту?

— **Міська темна хроніка.** На протязі одного дня трапилось у Львові кілька нападів на спокійних громадян; на вул. Ченстоховській напало 5 опришків на музиканта Пацьчака, на вул. Яблонській на міського ліхтарника Вознака, а навіть у білий день на Високім Замку відобрав гімназистові Лозинському годинник якийсь Клячак, який представився йому як „вивядовца".

— **Сільська темна хроніка.** Гуцул з Ямни Савчак, убив у лісі свого приятеля Сніжака, який мав женитися з його сестрою, підмовлений родиною. — У селі Дажичі дві родини Костерські та Стельмахи, разом 9 парубків, побились до крови підчас весілля та знищили хату.

— **Студенти з почуттям права.** На правничім виділі львівського університету студенти, які позичали скрипти до іспитів від приватного іспитового видавництва „Дельта" перепродували їх в антикварнях. Власник видавництва д-р Родковський найшов в антикварні антикварні М. Бодека 50 томів своїх видавництв, на яких сяв, мов на глум, надпис: „примірник непродажний". Він обчисляє свою шкоду на 100.000 (!) зол. Продажа чужих книжок імовірно не суперечить з почуттям права ні у деяких львівських студентів-правників, а в антикварів тим менше.

— **Польські леґенди.** Відомий познанський польський історик Адам Скалковський видав свіжу книжку „Z dziejów insurekcji 1794 r.", в якій розвіває кілька історичних леґенд, донині передаваних по всіх підручниках польської історії як правда. Між ними є докази, що Косцюшко та його „косинєри" зовсім не відограли такої ролі у повстанні як це загально вірять, що швець Ян Кілінський зовсім не був освободителем Варшави і т. и. Але це все нічого не шкодить. Львівський найкращий парк буде на далі називатись у честь героя-шевця „парком Кілінського" і його памятник буде утревалювати „історичну правду", а „Рацлавіцька панорама" показуватиме людям, як виглядала в дійсности перемога Косцюшка та польських селян.

— **З світової хроніки.** Муссоліні має намір видати свою дочку за наслідника італійського престола, Гумберта, який недавно навернувся на фашизм. — Евхаристичний конгрес у Шікаго закінчився. У процесі третього дня було 200.000 с іб.

— **„Свобода"** ч. 24. з 27. червня вийшла з таким змістом: 1) Аж голова крутиться.. 2) Битися, чи миритися?, 3) Ураз про національні меншости, 3) З газет. Що пишуть польські селянські газети про теперішнє положення 5) З пар-

ві польську т. зв. поміркованy лівицю, що напевно не врятує положення і не спасе свого, широко шляхом автореклямів розхваленого демократизму, а тим самим не досягне своєї політичної мети.

За те знайде вона в тій невдачі чергове оправдання на неможливість здійснення власних декларацій про зміну політики у відношенні до національних меншостей і віднесе цю невдачу на рахунок правиці. Ось перспектива розвитку подій на соймовій арені, якщо вони підуть нормально і якщо який новий батіг не вкоротить мук для сойму, а тим самим не спасе лівиці від чергової компромітації.

Оборонцям Шварцбарта.

Жидівські націоналісти львівського сіоністичного типу намагаються всіми можливими, а подекуди то й не дуже гарними засобами апотеозувати вчинок Шварцбарта й підносити його вочах жидівських мас до недосяжного геройства національного типу. Для них Шварцбарт національний жидівський герой, а його вчинок — це великий акт національної помсти.

Шварцбартів акт насильства — жидівські націоналісти адоптували. Вони нібито й злегка маркують, що жидівство — мовляв — по своїй природі не є мстиве, що воно не здатне на акти терору, що вчинок Шварцбарта воно загально осуджує, але одночасно вони всіми силами створюють при допомозі своєї преси такий німб біля того вчинку і його виконавця, наводять таку масу односторонніх і тенденційних голосів Жидів і не-Жидів про погроми на Україні, що для читаючої жидівської маси Шварцбарт мусить видаватися що найменше найбільшим жидівським національним героєм нинішніх часів. А таким зробив його злочин і саме злочин вбивства безборонної людини.

Ніколи мабуть не довелосьби мені забирати в справі такої тактики жидівських націоналістів голосу, якби не обставина, яка мене до цього примушує. Редакція львівської сіоністичної „Хвилі" позволила собі на днях надрукувати на сторінках свого органу частину мого спомину про проскурівський погром, що був опублікований в календарі „Просвіти" за 1926 р. Стверджую перш за все, що сталося це без мого дозволу і взагалі без усякого порозуміння зі мною. А цього чейже вимагалиб бодай звичайні правила навіть конвенціональної чемности. Та це підрядна справа.

Найважніше, що мене приневолює забрати прилюдно слово, є те, що ред. „Хвилі" штучно вирвала уривок з мого спомину. Таким чином сам опис погрому, без змальованої мною широко бази, на якій до нього дійшло, став складовим елементом того німбу, яким сіоністи окружають імя і ганебний вчинок Шварцбарта.

Я протестую прилюдно проти того, щоби моїм описом жидівські націоналісти звеличували насильство, протестую з тих самих мотивів, які наказували мені публікувати спомин про погром у Проскурові та напятнувати його прилюдно як насильство над безборонним жидівським населенням. Протестую також тому, що передруку доконала саме „Хвиля", яка обслуговує ті жидівські маси, що живуть на національно-українській території всуміш з українськими масами. Тим своїм вчинком „Хвиля" не причинилася до зближення, але навпаки — до напруження взаємин між обома народами та до посіву національної ворожнечі.

Описуючи жидівські погроми, я мав на меті розбудити серед українського народу (календар, в якому він був поміщений, є популярним, призначеним для найширших народніх мас) відразу та огиду до такого роду ганебних вчинків, як погроми. Описуючи насильство, я був людиною, осудив те насильство зі всею рішучістю, а цей осуд мав і політичну мету, він мав стати перестрогою перед того роду вчинками на будуче. Насильства в ньому я не оправдував, а саме „Хвиля" покористувалася тим моїм споминoм для морального оправдання і більше, бо для звеличання вчинку Шварцбарта.

Виступаючи проти насильства з 1919 р., мушу тим більше осудити насильство нове, тим разом насильство не з часів революції та революційного хаосу, але насильство людини над людиною в упорядкованій державі, насильство, що має всі признаки звичайного кримінального злочину. Бо не вважаю Шварцбарта ні покликаним ні управненим до того, щоби судити когонебудь за щонебудь, а тим більше б. Голову Директорії УНР., що боровся з погромами, як з великим національним злом, на доказ чого „Діло" друкувало цілу низку документів і то з жидівських джерел, які „Хвиля" свідомо промовчує.

Національно свідоме українське громадянство завзято боролося з погромами, воно боліло і по нинішній день болів над тим, що було перед восьми роками. Як воно боролося, це описане між иншим і в мому спомині, та цей опис „Хвиля" знехтувала і не вважала за доцільне опублікувати і його, а дала тенденційно тільки те, що має за завдання розбуджувати завзяття і ненависть. Нащо це зробила „Хвиля"? В імя чого? Й „Хвилі" відповіди не вимагаю, бо вона ясна, бо її дав я повище.

Ні я, ні мої редакційні товариші не боронили і не боронять тих ганебних погромницьких інстинктів, що находили вияв у роках революційного хаосу й анархії, але тим більше ні я ні мої редакційні товариші не станемо ніколи оправдувати чимнебудь божевільного вчинку Шварцбарта.

Розбурханої стихії, що панувала на Україні всевладно над масами, не міг опанувати ніхто, доки вона сама не улягласа і не вспокоїлася, але від того часу минуло вже 8 літ і якщо жидівські націоналісти не могли опанувати дотепер своєї ненависти і свого почуття болю, то могли щонайменше відсепаруватися від самозванчого вчинку і страшного злочину Шварцбарта. Та цього вони не тільки не зробили, але навпаки стали відсвіжувати всі давні рани, що почали вже заживати. На такі вияви „доброї волі" жидівських націоналістів ми мусимо реагувати.

„Хвиля" так часто покликується на історію, покликується на співжиття обох народів, вважає жидівський нарід на українських землях співгосподарем, але забуває, що історія не кінчиться ніколи на нас, що ми на шляху історії з нашими вчинками творимо тільки епізоди, які всеж таки матимуть вплив на дальший її хід. А тому в обличу майбутнього і найближчого укладу взаємин між українським та жидівським народом мене що найменше дивує теперішня тактика і становище львівських сіоністів, а зокрема їх органу „Хвилі".

В. Мудрий.

Орґанізуймо рідний капітал!

(Стаття надіслана.)

Недавно появилася в „Ділі" дуже влучна, а своїм змістом далекосягла стаття (п. з. „Сіє єдино єсть на потребу") і я не можу собі представити, щоб вона мала прогомоніти безслідно в нашій опінії. Досить пригадати, що була це стаття, яка піддавала ревізійній дискусії найконечніші постуляти нашої громадської самодіяльности. А в дальшій консеквенції, на тлі теперішньої політичної і господарської ситуації, була там виразно зясована і необхідна коректива громадянських зусиль в ділі г і д н о г о   в и д в и г н е н н я   н а ш о ї   н а ц і о н а л ь н о ї   о р г а н і з а ц і ї.

Покликуючись на вище згадану статтю та на її ясно скристалізовану думку, позволю собі докинути декілька власних, відірваних рефлексій.

Автор ставить перед увагу широкого загалу начебто дуже ярку, а в суті річи звичайну, майже популярно „повчаючу" ділему: Політика (sensu strictissimo!), чи солідна економія?

Виходить так, що випадалоб не нехтувати політики, лиш требаб уміти до неї, як слід, поставитися. Значить — випадалоб залишати її потрохи нашим окремим органам і діячам, що мають змогу їй чесно і всецільно посвятитися. Належить не переійматися нею на питомий галицький спосіб, а за те солідніше та певніше її піддержати. Але в тім усім порадно булоб цілій „решті" інтелігентної громади перекинути всю нашу, велику вже ідейну енергію, всю думку та увагу на просторy економічну ділянку, що по правді ще майже нерухана і стоїть облогом перед нами.

Простий рахунок виказує, що ця переважна ділянка є для нас, Українців тут під Польщею, не менше певна щодо майбутнього успіху, а може й певніша, ніж ділянка політична. Колиж так, то нам слід себе психольоґічно й організаційно переґрупувати до активної економії, до промислової і торговельної продукції, а то наш громадський доробок стоятиме дальше перед загрозою катастрофальних недоборів у місці найбільше болючім, бо в с т о п і   ж и т т я,   к у л ь т у р і та з н а ч і н н ю   н а р о д у.

Поки чого доброго діждемося, варто собі усвідомити, що економія не лише кінчиться заробленим карманом, але й починається від вкладового гроша. Вислідна конклюзія: нам крайня пора приступати вже заздалегідь до організації великого, незалежного, чисто економічного, національного капіталу.

Стаття, як бачимо, зовсім на місці, а все таки — як не дивно! — її треба признати радикальною. Бо ануж хтонебудь з нас забажав би тільки наблизити цю ясну програму до її евентуального виконання, то напевно стрінувся би з цілим роєм несприятливих, скажім по людськи: неґативно-обскурантних обставин, відомого нам всім тутешнього, любого, клясичного пасивізму. Такий „теоретик" заліз би в ґусту сарану неприхильних, наївних емпіризмів инших, таких як він сам, теоретиків. Христе Боже! Якаб там не вийшла між ними балачка! Бачите — „грошей у нас нема", „хто буде збирати?", „де складати?", „кому можна повірити?", як забезпечувати перед ...чеським циркелем зловживання?", „перед партійними зазіханнями?" і т. п.

А проте дивні, дуже дивні є тайники нашого життя. Бож з другого боку — так дуже зле в економічній ділянці не є з нами! В чому діло? Чиж не можнаб на початок зовсім дрібними, але систематичними вплавами датків, що не малиб бути жертвами, лиш зпальоризованими вкладками, вписаними поіменно — збирати окремого фонду від усіх міщан, селян, робітників та інтеліґенції? А колиб такий фонд „на розробок" (тимчасовий економічний акумулятор!) перейшов лиш малу суму кількох тисяч дол., що моментально моглоб статися, залежно від відповідного зааранжування справи — тоді він напевно почав би виявляти свій питомий магічно-електричний вплив притягання дальших вкладок. Він зростав би сам від себе дуже скоро, заохочував би, а дальше ентузіязмував би „асимптотично" щораз більшу масу земляків, навіть налогових песимістів і скептиків. Повставалиб зараз нові, дуже пожиточні „сторонництва". Одні дораджували би з тактичних оглядів фонд дальше лише громадити й обезпечати (скупарі, директори і партійні хитруни і т. д.). Инші подавалиб настирливо в пресі, відчитах, в економічних радах і ин. сотки практичних проєктів, у які то саме кооперативні підприємства належалоб передовсім його впроваджувати (агрономи, нефортунні апостоли в пустині й ин.)—збіжа, яйця, худоба, мука, крохмаль, дріжджа, цикорія, власна нафта, цукор і т. д. Але найважніша річ: в нас творилася би жива „національна економія". Адже багато „інстинктових" голов почало би придумувати над якоюсь системою типових звязків приватних осіб, що ведуть власні підприємства, з иншими кооперативами, бо Богом і правдою на такому ґрунті неозначений клич „Свій до свого" має реальну рацію. Здоровий дух вступив би напевно навіть у данське королівство наших кооператив І., II. і III. степеня. Навіть вони почалиб себе взаїмно краще розуміти. Але не входім нараз у всі подробиці громадянського життя, хоч їх сумаричне ділання рішає про добробут і долю нації. Вірмо, на сліпо, як Євреї, в силу капіталу.

Щоб не забирати дорогого місця, відкладаю рефлексії. Цілий світ знає, що нас дотепер економічно не було й нема до сьогодня. Одначе з того ще не виходить, щоби вже наше покоління не могло само показати, що значить нація. Всі почуваємо, що примітивна та безплодна заметіль наших відносин мусить вияснюватися. Що ми не можемо на все лишатися „народом з заложеними руками". Що перед нами початок ґіґантичної праці для себе самих.

Нехай, що великий, правдиво грандіозний рідний капітал є на сьогодня для нас утопією. Але хтож сумнівається, що кожна важна українська справа, якби вона себе убого сьогодня не виявляла, може в зрілий момент стати грандіозною. Чи того роду глибоке переконання й ділове почування не становить уже principium cognoscendi нашого покоління? А від того почування до діла вже недалеко.

Ю. Гірняк.

В обороні народнього майна.

Інтерпеляція послів С. Мазурка і тов. з Українського Клюбу до п. міністра внутрішніх справ щодо продажі майна Тов-а „Народнього Дому" у Львові при вул. Зибликевича разом з церквою, намірені урядовим комісарем Фонду „Народнього Дому" Львом Черкаським.

Підчас бомбардування Львова в 1848 р. австрійською артилєрією, жертвою руїн та пожежі впали між иншими також будинки австрійсько-німецької Академії, разом з бібліотекою, на площі Каструм. Австрійський уряд на прохання тодішнього галицького товариства „Головна Руська Рада" під проводом о. Михайла Куземського, відступив на власність актом дарування в 1849. українському населенню Львова весь ґрунт на згаданім місці, разом зі знищеними будинками, а саме на те, щоби там заснували національно-культурну інституцію (фонд) і вибудували другу церкву в середмістю Львова, а для 18